

Datum
2016-05-23
Er referens

Diarienummer

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

IF Metalls remissvar på SOU 2015:91 – Slutbetänkande av Digitaliseringskommissionen

Industrifacket Metall vill härmed ge sina synpunkter på utredningen Slutbetänkande av Digitaliseringskommissionen (SOU 2015:9).

IF Metall vill framföra följande synpunkter på utredningens förslag

Digitaliseringen kommer under den kommande perioden att få mer genomgripande konsekvenser än vad vi hittills sett av en utveckling som redan pågått under flera decennier. De verktyg som nu utvecklas för att samla in, bearbeta och använda data är så kraftfulla, billiga och tillgängliga att tidigare logik på en rad områden nu ställs på ända. Det är korrekt att som Digitaliseringskommissionen tala om en industriell revolution med förmåga att transformera hela samhället.

Kommissionens rapport ger en bra översikt över digitaliseringens format. Den är också en bra startpunkt för det investerings- och reformarbete som behöver genomföras för att Sverige ska kunna ta vara på de goda förutsättningar vi har att fortsatt leda utvecklingen inom informationstekniken.

IF Metall organisationsområde täcker omkring 70 procent av den svenska industrin. Inom dessa branscher finns företag som fördelar sig längs hela skalan ifråga om ”it-mognad”. Från företag i teknikfronten till företag som knappt börjat ta tillvara de möjligheter som digitaliseringen redan ger.

Bland de avancerade företagen har en rad samarbeten startats för utveckling inom olika teknikområden i anslutning till nästa generation av mobil teknik. 5G appliceras bland annat på industriella miljöer, uppkopplade energinät, autonoma transporter, m.m. Dessa samarbeten mellan företag i olika branscher har potential att skapa nya exportframgångar för svensk industri. Staten bör utforma offentliga innovations-satsningar så att de förstärker dessa industriella initiativ.

Rationaliseringar, teknikutveckling och omställning är den dagliga miljön för IF Metalls medlemmar. Omställning leder till stora samhällsvinster. Kostnaden för omställning måste därför väsentligen bäras kollektivt i ett samhälle under snabb utveckling. En grundläggande förutsättning för svensk digitalisering är utbildning på

alla nivåer i samhället. Både djup och bredd är viktiga i det stora utbildningsprojekt som digitaliseringen måste innebära.

Det handlar dels om specialiserade kunskaper inom avancerad it-utveckling och om en bredare utveckling för alla som i sitt arbete använder digital teknik. Utbildningen av it-specialister behöver expandera genom omprioritering från andra utbildningsinriktningar.

Breddutbildning av alla anställda inom digitalisering har fördelar genom att alla anställda får bättre förutsättningar att delta i idégenerering och problemlösning, något som blir allt viktigare i alla befattningar, inte minst inom industrin. Anställda som ställer krav på bättre it-lösningar är viktiga drivare av företagens produktutveckling och konkurrensförmåga.

Det behövs också en digitaliseringsplan för befintliga utbildningar inom hela utbildningssystemet. Utmaningen ligger i att hitta kompetenta lärare, omarbeta kursplaner, utveckla undervisningsmetodik och kursinnehåll samt att övervinna den konservatism som riskerar att motverka dessa förändringar.

Även i ett medborgarperspektiv är utbildning för alla inom digitalisering en central uppgift för utbildningssystemet. Även den som inte i sitt arbete har omfattande beröring med digitala hjälpmedel, eller den som står utanför arbetsmarknaden har behov av kunskaper för att tillvarata sina intressen när digitaliseringen påverkar och förändrar vårt samhälle.

Digitaliseringen kommer att få stor inverkan på den offentliga sektorn. Sverige har ett stort antal företag med förmågor som anknyter till behoven av digitalisering i offentlig sektor. Genom innovationsupphandling kan digitaliseringen bli en viktig drivare för att utveckla framtida export från Sverige. I Rådet för digitalisering av den offentliga sektorn, som nyligen tillsattes av regeringen, saknas emellertid såväl industrirepresentanter som den statliga innovationsmyndigheten Vinnova.

Sverige har sedan länge en stark ställning inom arbetsmiljörelaterad forskning och produktutveckling. I samband med digitaliseringen behöver vi säkerställa att denna stödjer utveckling av goda arbetsmiljöer. Ett område som bör ägnas uppmärksamhet är snittet mellan människa och maskin, dvs. hur människor samverkar med maskiner/robotar i det dagliga arbetet. För IF Metalls medlemmar är detta en välkänd situation, men digitaliseringen kommer både att accelerera denna utveckling och även träffa yrkesgrupper som ännu inte berörts på samma sätt.

I anslutning till arbetsplatserna och framtidens arbetsliv är också frågan om anställdas rätt till personlig integritet en mycket viktig fråga. Arbetsgivaren får med nya digitala resurser tillgång till avsevärd information om varje anställd. För att detta inte ska kunna missbrukas är det nödvändigt att lagstiftning som skyddar den enskilde tas fram.

IF Metall ser avslutningsvis mycket positivt på möjligheterna att med digitaliseringen bygga såväl en starkare exportindustri som ett mer utvecklat välfärdssamhälle. Staten spelar en viktig roll i bägge dessa sammanhang och Digitaliseringskommissionens rapport är ett bra underlag för fortsatta insatser.

Stockholm 23 maj 2016.

Med vänlig hälsning
Industrifacket Metall

Erica Sjölander
Utredningschef